

הנקב רכה עד שיהליק פניה שם רכו ויתחייב משום ממהקרו ו אפילו בשומן רכו או בשמן עב רכו אסור לסתום גורה משום שעוה רכ.

ואסור להערים ככאן ולומר שאינו מתכוין אלא להצניעו אפילו הוא תלמיד חכם רכ שכוון שבשעוה קרוב הדבר מאד לכא לירי חיוב הפאת שישבח וימרה כדרכו בחול כדי שתהא הסתימה מהודקת יפה לכן אסרו גם בשומן ושמן גורה משום שעוה וכיוצא בה:

שמו דברים האסורים משום אהל בשבת וכו' סעיפים:

א אסור לעשות אהל רכ דהיינו גג המאהיל עליו להגן מאיהו דבר כגון חן המחמה או מן הגשמים או מאיהו דבר אחר רכ אפילו הוא עראי שאינו עשוי להתקיים רכ ואפילו אין מחיצות תחתיו כגון שפרוס מחצלת על גבי ר' קונידיסין רכ אעפ"כ כיון שעשוי כדי להאהיל ולהגן הרי זה אהל גמור רכ ואסורוהו חכמים אע"פ שהוא עראי גורה משום אהל קבעי שהוא תולדת בונה רכ:

ב ולא אסרו אלא לעשותו בתחלה בשבת אבל אם היה אהל עראי עשוי מבעוד יום מותר להוסיף עליו בשבת רכ כגון אם היתה המחצלת פרוסה מבעוד יום כדי טפח רכ שזוהו שיעור להיות נקרא אהל רכ מותר לפרסה כולה לומר ולהוסיף עוד מחצלאות רכ שהכל אינו אלא תוספת לאהל טפח העשוי מאתמול רכ ואפילו לפרוס על מחצות מותר בענין זה רכ וטפח שאמרו הוא חוץ מן הכריכה רכ דהיינו שהמחצלת כולה אף שהיא כרוכה ונתונה שם מבעוד יום ויש בעוכי עיגול כריכתה כדי טפח ויותר אף על פי כן צריך שיהיה יוצא ממנה כדי טפח פרוס לאהל מפני שסביב העיגול אינו נראה כאהל כלל רכ:

ג וכל זה באהל שהוא גג אבל מותר לעשות מחיצות עראי לתחלה בשבת רכ ואפילו

-
- ט** ראה ראש כיצח פ"ד סי' יא. מ"א סק"ו. וראה גם לעיל סי' שא שם. לקמן סי' וס"א.
 - י** תוס' קל, ב מר"ה רבינו רמב"ם פ"ב הכ"ז. ואם הוא במקום צער, ראה לעיל סי' שא ס"א.
 - יא** וירושלמי פ"כ ה"א. רמב"ם שם ובפ"י ה"ג. וראה גם לקמן ס"ז.
 - יב** חכמים במשנה קבה, ב, כרבה בר בר תנא אמר ר' יוחנן רמב"ם פ"ב הכ"ז.
 - יג** רב עירובין קב, א. מור וש"ע ס"ב.
 - יד** רש"י שם ר"ה שיש בחם. וראה לעיל סי' שא סמ"ח: טפח על טפח. וראה מ"מ רצ"ג.
 - טו** משמעות הגב' שם.
 - טז** גמ' ורש"י שם.
 - יז** ראה תוס' לר, ב מר"ה ובה' דף מג, ב ר"ה ופרסין שמעובדא דעירובין שם דהוה גם מחיצות. רמב"ם שם.
 - יח** רשב"א עירובין שם ר"ה ויל כורך בשם התוס', ש"ע שם. וראה ב"ח ד"ה ונ"ש וכן ש"ח גם משמעות לשון רש"י בעירובין שם.
 - יט** רשב"א שם. הובא בב"י. ועיין אלה רבא מ"ה שחולק על רמ"ז סמ"ג.
 - כ** רש"י קבה, ב ר"ה שאן, ותוס' שם ר"ה הבל, מעובדא השמואל בעירובין צד, א. מור וש"ע ס"א.
 - רכה** רש"י שם ר"ה מהמאת.
 - רכו** ראה גם לקמן סי' תקיד ס"א.
 - רכז** ראה לקמן סי' תקן ס"ב.
 - רכח** רמב"ם שם.
 - רכט** רב שם ע"ב רש"י ר"ה משהא. מור וש"ע שם.
 - רל** וגו' שם. רמב"ם שם. מ"א סק"ו.
 - רלא** מ"א שם. וראה גם לקמן סי' שלמ ס"א.
-
- סימן שטו**
- א** ר' יוחנן קבה, ב מור וש"ע ס"א.
 - ב** רש"י שם ר"ה שאן. ביצה לב, ב ר"ה אהלא. מור וש"ע שם.
 - ג** עירובין קב, א (בענין מולא). רש"י שם. וראה גם לעיל סי' שא סמ"ח (כדי לעשות צל). וראה לעיל סי' שא ס"א: שהתירו לעשות אהל עראי בשביל צער הדיו. וראה כדי השלחן סי' קב סק"א.
 - ד** רש"י עירובין קב, א מר"ה כיפי.
 - ה** כגון מן החובבים, כולעיל סי' שא סמ"ח. לקמן ס"ח.
 - ו** מן הדיו, כולעיל סי' תרמ ס"ו.
 - ז** ר' יוחנן שם. מור וש"ע שם. וראה גם לעיל סי' שוב סוף סמ"ח.
 - ז** ראה רש"י ביצה לב, ב ר"ה בנין עראי.
 - ח** רש"י שם. לבוש ס"א. וראה גם לקמן סי' תרכו ס"א.

הלכות שבת שמו

תקן

עושה אותה כדי להגן מן החמה או מן הצינה^{כא} אינה כאהל בשביל כך^{כב} וכן אם עושה אותה בשביל הנרות שלא יכבה אותן הרוח^{כג} ואין צריך לומר שמותר לעשות מחיצות לצניעות בעלמא^{כד} שלא יהא יושב במקום מגולה או כגון מחיצה שעושים בשעת הדרשה להפסיק בין אנשים לנשים^{כה} וכל כיוצא בזה.

ולעולם אין מחיצת עראי אסורה אלא אם כן עושה כדי להתיר סוכה^{כו} כמו שיתבאר בס' תר"ל^{כז} או להתיר מלטול^{כח} על דרך שיתבאר בס' שם^{כט} או להתיר שאר איסור^ל כגון שעושה מחיצה גבוה^ל מפחים בפני הספרים בפרשת סדרן או מחצלת כדי שיהא מותר לשמש ממתו באתו חדר או כדי לעשות שם צרכיו^{לא} אסור לעשותה בתחלה בשבת לפי שבכל מקום שהמחיצה מתרת היא חולקת שם רשות בפני עצמה כגון כשמתרת איסור מלטול היא עושה אותו מקום רשות היחיד וחולקת אותו מרשות הרבים או כרמלית שאצלו וכן בחדר שבו הספרים היא חולקת אותו לשתי רשויות הספרים הם ברשות בפני עצמה והוא משמש ועושה צרכיו ברשות בפני עצמה^{לב} וכיון שהיא עושה אותה כדי שתחלק רשות בפני עצמה הרי זה כעושה אהל^{לד}.

אבל אם אינו צריך לו שתחלק רשות בפני עצמה מותר לעשותה בתחלה בשבת אף אם היא מתרת איסור^{לז} כגון שתולה מחיצה בפני אור הנר כדי שיהיה מותר לשמש ממתו^מ שאינו צריך כאן לחילוק רשויות אלא כיון שהמחיצה היא גבוה מהנר בענין שאינו רואה את הנר במקום שמשמש^נ וגם היא עבה קצת בענין שאין האור נראה יפה דרך המחיצה^{נא} מותר לשמש אף אם אינה גבוה^{נב} מפחים שאינה חולקת רשות כלל וגם אם אינה קשורה כמוב בענין שלא יוכל הרוח להניד אותה כמו שצריך לקשור כן במחיצות העשויות לחילוק רשויות כגון בפני הספרים^{נג} כמו שנתבאר בס' ר"מ^{נד} וכיון שאינו צריך לו שתחלק רשות בפני עצמה מותר לעשותה אף בענין שחולקת רשות דהיינו שהיא גבוהה^{נז} מפחים וקשורה היטב^{נח}.

ד' וכן בספרים אם תולה המחיצה נגד כל הספרים שאין מגולין כלל שאינו צריך כאן לחילוק רשויות אם יש מכסה אחד על הספרים לכך ממחיצה זו שאף אם אין מחיצה זו גבוה^{נח} מפחים וגם אינה קשורה כמוב שאינה חולקת רשות כלל מכל מקום אינה גרועה מכיסוי בעלמא^{נח} ומותר לעשות צרכיו שם או אפילו לשמש אם יש מכסה אחד על הספרים לכך ממחיצה זו שהרי יש כאן שני כיוונים והרי זה כבלי בתוך

כט ראה שם סעי' יג"ד.
ל ב"י שם ברע"ת המורכב מ"ז ס"ב.
לא מ"א שם. רמ"א ס"א. דלעיל ס' מ ס"ג
ל"ג.
לב מ"א ס"ג.
לג תוס' שם. רא"ש שם. וראה לקמן ס' שעב ס"ב.
לד שם.
לה ראה ביצה כ"ב, א ורש"י ד"ה לעשות.
לו מ"א שם.
לז ראה מ"א ס' רמ סב"ד.
לח מ"א ס"ג.
לט ס' זה כשנע"ר לא הגיע לידנו, וראה שם שו"ע ס"ז.
מ מ"א שם.
מא מ"א ס"ק ג.

כא מורכב פ"ג רש"ת רמז שא. רמ"א ס"א. ועיין אלה
רבא ס"ק"ד שרבי' מלבושי יו"ט הנמוכים.
כב ראה רש"י שם.
כג רמ"א שם. לבוש מ"א ס"א. וראה גם לקמן ס' תרמ
ס"א. וראה לעיל ס' רעו ס"א ש"אן כזה משום
גם הנגרה.
כד מורכב שם מנוכר רשנאל בעירובין שם. מור
ורמ"א שם.
כה מורכב שם. מ"ז ס"א.
כו ר"ת בתוס'. שם. רא"ש פ"ז ס' ה. ב"י ס"א ס' זה
ברע"ת המורכב שם. מור וש"ע שם.
כז ס' זה כשנע"ר לא הגיע לידנו, וראה שו"ע ורמ"א
שם ס"ב.
כח תוס' שם. רא"ש שם. ב"י שם ברע"ת המורכב. מור
ושו"ע שם.

הלכות שבת שמו

תקח

כלי¹⁰¹ לפיכך מותר לתלותה בשבת אפילו בענין שהולקת רשות כיון שאינו צריך לו שתחלוק רשותו¹⁰² ואין צריך לומר שמותר לבסות הספרים כנגדם שני כסויים שהרי אין כאן מחיצה כלל¹⁰³:

ה ואפילו הספרים מגולים למעלה מהמחיצה שאין מחיצה זו חשובה כסויו או שאין עוד כסויו על הספרים ורוצה לשמש וצריך שתהא המחיצה גבוה¹⁰⁴ מפחים וקשורה בהלכתה כדי שתחלוק רשות בפני עצמה וכן בכל מקום שרוצה לעשות מחיצה לחלק רשות אין איסור אלא לעשותה בתחלה בשבת אבל אם היתה עשויה מבעוד יום כשיעור טפח מותר להוסיף עליה בשבת¹⁰⁵ שתוספת אהל עראי מותרת¹⁰⁶ בין שמטח זה הוא מלמעלה למטה כגון מחצלת הכרובה על המוט מבעוד יום וכדי טפח ממנה משולשל למטה מבעוד יום מותר לשלשל כולה למטה בשבת¹⁰⁷ ולקשרה בהלכתה ובין שמטח זה הוא מן הצד כגון אם היתה מחיצה כולמת מן הצד לפני הספרים רוחב טפח מותר לתלות סדיון בפניהם בשבת שהסדיון הוא תוספת אהל עראי¹⁰⁸ ואף שהמחיצה הכולמת שם היא קבועה אין בכך כלום כמו שנתבאר בס"ד¹⁰⁹ שאין איסור אלא כשהתוספת היא קבועה:

ז וכל זה במחיצת עראי אבל מחיצה קבועה אסורה בכל ענין אפילו אינה נעשית אלא לצניעות בעלמא¹¹⁰ ואפילו להוסיף עליה תוספת קבוע אסור בכל ענין¹¹¹ ומכל מקום מותר לתלות בשבת סדינים המצויירים לנוי אע"פ שקבועין שם כיון שאינן עשויין שם למחיצה¹¹²:

ז והיולין¹¹³ שתולין לפני הפתח¹¹⁴ במקום דלת¹¹⁵ אע"פ שהוא תלוי שם בקביעות¹¹⁶ מותר לתלותו בשבת¹¹⁷ שכיון שהוא נע ונד ברוח מצוייה וגם אינו מעכב להולכים ועוברים ושבים דרך שם אינו נקרא מחיצה קבועה אלא מחיצת עראי¹¹⁸ ואין בה איסור כשאינה עשויה להתיר¹¹⁹ וכן הפרוכת שלפני ארון הקדש מותר לתלותו שם בשבת¹²⁰ מטעם זה¹²¹ אפילו אם אין דלת לארון והפרוכת היא מחיצה רביעית לארון¹²² מפני שמחיצת עראי הוא ואינו עשוי אלא לצניעות¹²³.

ובלבד שיהיה כשתולה היולין וכיוצא בו¹²⁴ שלא יכפל לרחבו טפח¹²⁵ בשעה שתולה אותו¹²⁶ שנמצא עושה אהל כגן טפח¹²⁷ לפיכך אם הוא היולין גדול תולין אותו שנים¹²⁸ שיכולים לתלותו כולו כאחד שלא יתקפל¹²⁹ אבל אחד אסור¹³⁰.

מב ראה שול"ע סי' רמ"ו. וראה גם לעיל סי' מ ס"ד.	נה משמעות רש"י עירובין שם ר"ה וילון.
מג מ"א שם.	נו ב"י שם. רמ"א שם.
מד מ"א סק"ב.	נז ר' חייא שם. רמ"א שם.
מה מורכבי רמז שאי, שכן דהו עושה מחר"ם. רמ"א סוף ס"א.	נח ב"י שם. מ"א סק"א.
מו כדלעיל ס"ב וש"נ.	נט כדלעיל ס"ג.
מז מורכבי שם בשם מחר"ם.	ס ב"י שם. רמ"א שם.
מח מ"א סוף סק"ג.	סא משמעות הב"י שם מהמשך דבריו וכו' וילון.
מט סוף סק"א.	סב ש"ת פנים מאורות סי' ל (והבא בבאה"ט סק"א).
נ ב"י סוף סי' ד, מרש"י עירובין קב, א ר"ה מותר.	סג ב"י שם.
נד הבה דלמש ס"א.	סד רמב"ם הל' פכ"ב הל"ב. שול"ע ס"ב. רמ"א ס"א.
נב מ"א סק"ב. וראה מ"מ תעוים. פסק ארדה"ע 200.	סה מ"א סק"ה. וראה גם לבוש סוף ס"א.
נג ר' חייא קלה, סוע"א. עירובין קב, א. ב"י ר"ה וילון.	סו רמב"ם שם. שול"ע שם.
נד רש"י שם ר"ה וילון.	סז רמ"א שם.
	סח רמב"ם שם. שול"ע שם.
	סט מ"א סק"ט.
	ע רמב"ם שם. שול"ע שם.

הלכות שבת שמו

תקטו

וכילה שיש לה גג^{טו} תפור ותלוי סביבה בעין שפה^{טז} אסור לתלוכה כלל בשבת אפילו בעשירה שאי אפשר שלא תגבה השפה מעט ותיעשה אהל עראי:

ח עציים שתוקעים ראשם האחד ברופן הספינה וכופפין ראשם השני בעיגול עד רופן השני ופורסים עליהם מחצלאות^{טז} להגן מן ההמה^{טז} או מן הגשמים^{טז} אם יש ברוחב העציים טפח אפילו כאחד מהם מותר לפרוס עליהם מחצלאות בשבת שאינו אלא מוסף על אהל עראי^{טז} העשוי מבעוד יום^{טז} ואפילו אין בשום אחד מהם רוחב טפח אם הם סמוכים זה לזה בפתח מג' טפחים^{טז} הרי הם חשובים אהל^{טז} שכל פחת מג' טפחים הוא כלבוד^{טז} ומותר לפרוס עליהם מחצלאות בשבת^{טז} וכן עריסת התינוק שיש עליה חשוקים ופורסין עליהם סדין^{טז} להגן מפני הזבובים^{טז} אם החשוקים הם בדרך שנתבאר מותר לפרוס עליהם סדין בשבת ואם לאו אסור^{טז}:

ט כל גג עראי שאינו מתכוין בו לעשיית אהל שיאחיל על מה שתחתיו אלא כדי להשתמש בו איזה תשמש בגופו כגון שמשים דף השולחן על רגליו אע"פ שעושה בוה גג עראי אין בכך כלום כיון שאינו מתכוין לעשיית אהל^{טז} ומ"מ אם מעמיד גם מחיצות עראי תחת גג זה^{טז} הרי זה דומה לאהל^{טז} ואסור לעשותו כדרכו מלמטה למעלה אלא מלמעלה למטה^{טז} דרך שינוי^{טז} כגון מטה^{טז} שהרגלים שלה הם דפים מחוברים כדופני התיבה^{טז} ופורסים עליהם עור^{טז} או שמנזחים עליהם קרשים מלמעלה^{טז} לישן עליהם לא יעמיד את הרגלים בתחלה ויניח העור או הקרשים עליהם^{טז} כדרכו בחבל^{טז} שהרי זה דומה לעשיית אוהל^{טז} אלא יאחז העור או הקרשים תחלה באויר ואח"כ ישים הרגלים תחתיהם שאין זה דומה לעשיית אוהל^{טז} שאין דרך לבנות מלמעלה למטה^{טז}:

י ואם מטה זו אין עליה עור או קרשים אלא היא מסורגת בחבלים מלמעלה אם יש בין חבל לחבל ג' טפחים שאין כאן לבדו אסור לפרוס עליה סדין בתחלה בשבת או להניח עליה כר או כסת מפני שזה דומה לעשיית אהל וכן אסור לסלק בנגד התחתון שעליה מפני שהוא כסותר אהל ואם היה עליה כר או כסת או בנגד אחר פרום מערב

- עא רמב"ם שם. ש"ע שם.
- עב מ"א סק"כ.
- עג רב אבי עירובין קב, א ורש"י ר"ה כ"פי דארבא. מור
- עד ש"ע ס"ב.
- עז מור וש"ע שם.
- עה רש"י שם.
- עז רב אבי שם. מור וש"ע שם.
- עז ת"י שם ר"ה שיש. וראה גם לבוש ס"ב.
- עח רב אבי שם. מור וש"ע שם.
- עט מור וש"ע שם. מ"א ס' תבכ סק"ט.
- פ רש"י שם ר"ה אי גנוי. לבוש שם. מ"א שם.
- פא רב אבי שם. מור וש"ע שם.
- פב מ"א סק"ד.
- פג ראה לעיל ס"א.
- פד מ"א שם.
- פה רא"ש ביצה פ"ד ס' יא. מ"א סק"ו. וראה גם מ"ז סק"א. וראה גם לעיל ס' שא סוף סמ"ח. לקמן ס"א. וראה מ"ז ומינוים. חסקי אדה"ז ע' 200.
- פו תוס' ביצה לב, ב ר"ה מלמטה. ר"ת בתוס' קלה, א ר"ה פרסקל. רא"ש ביצה שם. ודו"ק שמעטרה גם את המחיצות בשבת, כדלקמן ס"ט.
- פז מור. וראה גם לקמן ס"א.
- פח רב יהודה ביצה לב, ב וכפ"י הרוס' וזרא"ש שם. מור וש"ע ס"ג.
- פט ראה תוס' שם. רמב"ם הל' י"ח פ"ד סוף ה"ז. ש"ע ס' תבכ סוף ס"א. וראה גם לקמן שם ס"ה: כדי לשנות מדרך חול... כדי שלא יעשה אהל עראי בלי שינוי.
- צ רב יהודה ביצה לג, רע"א.
- צא רא"ש ביצה שם. מור וש"ע שם (ד' רופני התיבה, וראה לקמן ס"א).
- צב מור. וראה גם רש"י ביצה שם ר"ה וכן פוראי. תוס' שם ר"ה כסא גלן.
- צג רא"ש שם. ש"ע שם.
- צד תוס' ביצה ושבת שם ר"ה כסא ופרסקל ורא"ש ביצה שם ממנוטרא דרב יהודה ביצה שם. מור וש"ע שם.
- צה ראה תוס' שם ר"ה כסא פרסקל. רמב"ם שם.
- צו ראה רא"ש שם במפורסם הובא בלבוש שם. וראה מור. וראה לקמן ס' תבכ ס"ה: גמני שהיו דרך בנין.
- צז תוס' שם.
- צח רא"ש שם. וראה גם לקמן שם.

תקי

הלכות שבת שמו

שבת כשיעור טפח מותר לפרוס בשבת על כל המטה שאינו אלא מוסיף על אהל עראי^{טז}:

יא וכל זה במטה זו שיש לה מחיצות והיינו הרגלים שלה שהן כרפני התיבה ואפילו אין לה ד' מחיצות אלא שתיים זו כנגד זו^{יז} אבל ממות שלנו שאין על גרליהן תורת מחיצות מותר להעמידה תחלה ואח"כ להניח בה הקרשים^{יח} או אם היא מסורגת בחבלים מותר לפרוס עליה סרין בתחלה בשבת אף אם יש בין הכל לחבל ג' טפחים ואין בזה משום עשיית אהל מפני שאהל עראי כזה שאינו מתכוין בו לעשיית אהל לא אסרוהו חכמים אלא אם כן יש לו תחתיו מחיצות^{יט} המגיעות לארץ^כ שאז הוא דומה לאהל^{כא} ואם הן מגיעות בפהות מג' טפחים סמוך לארץ יתבאר בס' תק"ב^{כב}:

יב כשמסרין חביות זו על זו אחת על גבי שתיים אוהו כידו העליונה ויסדר התחתונות תחתיה אבל לא יסדר התחתונות תחלה ויניח העליונה עליהן^{כג} מפני שהחלל שנעשה ביניהן דומה לאהל^{כד} שיש לו ב' מחיצות וגם לפיכך צריך לעשותו בדרך שינוי מלמעלה למטה.

אבל מותר להניח ספר אחד מכאן ואחד מכאן ואחד על גביהן^{כה} אף שנעשה ביניהן חלל טפח^{כו} שהואיל ואין צורך כלל לאויר שביניהם^{כז} אינו דומה לאהל שמשתמשים בחללו מש"א^{כח} בחבית צריך הוא לאויר שביניהן שלא יתעפשו החביות^{כט} שבשבל כך הוא מסדרים כן וכן במטה אף אם אין לה אלא ב' מחיצות זו כנגד זו^ל יש לו צורך באויר שתחתיה שמשמש שם בנתינת סנדלים וכיוצא בהם^{לא} ואין צורך לומר אם יש לה ד' מחיצות כרפני התיבה שיכול להצניע שם הפציו כמו בתיבה^{לב}:

יג כל גג עראי שאינו מתכוין בו לעשיית אהל לא אסרו לפרוסו על המחיצות שמעמיד תחתיו בשבת אלא בשלא היה הגג קבוע במחיצות מבעוד יום אבל אם היה כבר קבוע בהן מבעוד יום אלא שהיו נכפלים ומונחים מותר לפושטן ולהעמידן בשבת^{לד} כגון כסא^{לה} העשוי פרקים וכשרוצים לישב עליו פותחין אותו והעור נפתח^{לו} ונמתח^{לז} וכשמסרין אותו סוגרין אותו והעור נכפל מותר לפתחו לכתחלה בשבת^{לא} אף אם יש לו מחיצות תחתיו מפני שאינו דומה לעשיית אהל כיון שאינו עושה

צט רשב"א קלה, א ד"ה אבל. הובא בר"ן שם (ג, ב) ד"ה ומטה, ובמ"א פכ"ב הכ"ח, ובשו"ע ס"ד.
ק מ"ז סק"ד, וראה גם מ"א סי' תקב סק"ז לקמן שם ס"ה.
קא תוס' ביצה ל"ג, ת"א. ר"א"ש שם פ"ד סי' יא, מור וש"ע מ"ג ס"ג.
קב ר"א"ש שם, מ"א סק"ז.
קג ר"ת תוס' קלה, א מו"ה כסא מורסקל.
קד מור, וראה גם לקמן סי' תקב ס"ה.
קה כשיעור שם לא נזכר מענין זה, וראה שם מ"א סק"ט באריות שהדברי תלוי אם אמרין לבור להחזיר. וראה לעיל סי' רמח ק"א סק"ב.
קו רב הירש ביצה ל"ג, ת"א וכפירוש רש"י שם ד"ה וכן חביתא ותוס' קלה, א ד"ה כסא ומורסקל. מור וש"ע ס"ז.
קז ראה מ"א סק"ט (העבד אהל). וראה לעיל ס"ט וס"א.

קח רשב"א ביצה ל"ג, א ד"ה וכן בעתא, ור"ן שם (יה, א) ד"ה האי, בשם התוס' עירובין קא, א ד"ה וכן. מור וש"ע ס"ז.
קט ראה לקמן סי"ט וש"י.
קי תוס' ורשב"א ור"ן שם. מור ומ"א שם. וראה גם לקמן סי' תקב ס"ז.
קיא מ"ז סק"ד.
קיב מ"ז סק"ד.
קיג רשב"א קלה, א ד"ה אבל. הובא ב"י ד"ה ופירשו. מ"ז שם.
קיד מ"ז שם.
קטו קלה, א וכפירוש התוס' שם ד"ה כסא מורסקל. וכן משמע מרש"י שם ד"ה אבל.
קטז שם.
קז מור וש"ע ס"ה.
קיח ראה רש"י שם מו"ה הג"ד.
קיט שם. מור וש"ע שם.

הלכות שבת שטו

תקיא

כלום קב שהרי עשויים ועומדים הם כבר קכא הגג עם המחיצות מבעוד יום אלא שמותרן בשבת לישב עליהם ומטעם זה מותר להעמיד החופה ולסלקה וכן הדרך הקבוע בביתל שמנחין עליו ספרים קכב אף אם יש להן מחיצות:

יד משמרת קכג שתולין אותה לתת בה שמרים לסגן ומיתחים פיה לכל צד חשוב עשיית אהל ואסור לנמותה קכד ולמותחה קכה אם היתה תלויה עם השמרים מבעוד יום קכו ואף על פי שנג בלא מחיצות אינו אסור משום אהל קכז כאן אסרו כדי שלא יעשה כדרך שהוא עושה בחול קכח משום ולול שבת קכט אבל מותר לתלותה ולמותחה כדי ליתן בה פירות או שאר דברים קל או אפילו כדי לסגן בה יין ומים צלולים שמותר לסגנם בשבת קלא ואין כאן ולול שבת כלל:

מן אהל משופע אם יש בראשו גג רחב טפח קלב ביושר קלג או אפילו אין בראשו טפח אלא יש בפתות מג' טפחים סמוך לראשו רחב טפח שכל פחות מג' טפחים הוא כלבור קלד והרי זה כאילו יש בראשו גג רחב טפח קלה הרי זה אהל קכוע קלז אם הוא עשוי להתקיים קלח והנוטה אותו בשבת חייב משום בונה קלח והמפרקו חייב משום סותר קלט כמו סותר בנין גמור קלז אבל אם אין בראשו גג טפח ולא בפתות מג' טפחים סמוך לראשו רחב טפח הרי זה אהל עראי והעושה אותו בתחלה בשבת פגור קלז אבל אסור מדברי סופרים קלז בין לנמותו בין לפרקו אפילו אינו עשוי לקיום כלל קלז:

מן כיצד מלית כפולה קלז שכופלין אותה על המוט קלז והיינו שהציצה תלויה על המוט מכאן והציצה מכאן וכו' קצוותיה מגיעין לארץ ונכנס וישן שם כנצל בין כ' קצוותיה קלז וסור לתלותה בתחלה בשבת קלז אע"פ שאין לה גג טפח ולא בפתות מג' סמוך לראשה קלז שמושכין אותה בהם על המוט לפרסה לכאן ולכאן קלא מותר למשכה בהם תלויין קלז שמושכין אותה בהם על המוט לפרסה לכאן ולכאן קלא מותר למשכה בהם בשבת קלב מפני שהוטיין אלו כיון שהם תלויים בה מבעוד יום כדי למשכה בהם

הרמב"ם. מ"א סק"ט.
קלו שאם אינו עשוי להתקיים הרי הוא אהל עראי, כדלעיל ס"א.
קלח ירושלמי פ"ב ה"א. ונב"ם שם ה"כ. וראה גם לעיל סוף ס"א.
קלט ונב"ם פ"ו דמ"ג.
קמ ראה ערוך לעיל סי' שג סוף ס"ט. והיינו אם מותר על מנת לבנות כדלעיל סי' תע"ב ס"ב.
קמא ונב"ם פ"ב שם. ר"ן שם. שו"ע ס"ח.
קמב ר"ף ר"ן שם. מ"מ שם. מ"א סק"ה.
קמג ראה ר"א שם פ"ב סי' ב, ששולט כפולה היא יותר בנין עראי מבליט התניס.
קמד רמ"ב בר יחזקאל קלח, א.
קמה מ"א סק"ט.
קמו ר"ח שם. ר"ף שם.
קמז רמ"ב בר יחזקאל שם. ר"ף שם.
קמח ר"ף שם.
קמט ר"א שם פ"ב סי' ב. מ"א שם.
קג רמ"ב בר יחזקאל שם. שו"ע ס"י.
קנא רש"י שם. וראה גם מ"ז סק"י.
קנב רמ"ב בר יחזקאל שם וכלשון רש"י שם. ר"ף שם. שו"ע שם.

קכ רש"י שם ר"ה אבל מ"א סק"ח.
קכא רש"י שם ר"ה ואסא"ל. ר"ן שם (נו, רע"ב).
קכב מ"א שם.
קכג משנה קלו, ב. טור ושו"ע ס"ט.
קכד רש"י שם ר"ה תולין. טור ושו"ע שם.
קכה רש"י שם. רמב"ן שם.
קכו אבל בשבת אסור לתן שמרים במשמרת משום בורה, כדלעיל סי' שש ס"ב.
קכז מ"א סק"א. כאשר אינו מתכוין לאהל, כדלעיל ס"ט.
קכח אביר קלח, רע"א.
קכט ראה רש"י ביצה ט"ז, ב. ר"ה אין המנוא. וראה לעיל סי' שש סמ"ז וש"נ.
קל מ"א סוס"י שם, שכן משמנו מפשט הגמ' והפוסקים.
קלא כדלעיל סי' שש ס"ז.
קלב ר"ן (נו, ב) ר"ה מלית כפולה, ממשמעות הר"ף שם. הובא במ"א סק"א. וכן כתב דב"י ר"ה מלית ברעית הר"ף והרמב"ם פ"ב ה"ב.
קלג ראה רש"י מוכה י"ג, כ. ר"ה כבליט.
קלד ראה מ"א סי' תרל"א סק"ט.
קלה רש"י ערוכין קב, סמ"א.
קלו ר"ן שם ברעית הר"ף. ב"י שם ברעית הר"ף

הלכות שבת שמו

תקיב

לפרוסה הרי הם מועילים כמו אם היתה פרוסה רחב מנח מבעוד יום^{קנ} שאז אינו עושה בשבת אלא תוספת אהל עראי.

ומותר ג"כ לפורקה מעל המוט^{קנד} שכל אהל שמותר לנטותו ואין בו משום בנן אין בו ג"כ משום סתירה ומותר לפרקו^{קנה} חוץ מכשמוסף על אהל מנח העשוי מבעוד יום שאינו מותר אלא לסתור את התוספת אבל לא את האהל העשוי מאתמול ואעפ"כ מותר כאן לפרק המלית מעל המוט מפני שכאן לא היה אהל מנח ממש מבעוד יום אלא שההוסיף מועילין כמו רחב מנח:

יז כמה דברים אמורים כשאין לה נג מנח ולא בפחות משלשה סמוך לראשה רחב מנח אבל אם יש לה נג מנח או בפחות משלשה סמוך לראשה רחב מנח שהיה אהל קבוע אין ההוסיף מועילין כלום^{קנו} שאפילו להוסיף על אהל קבוע אסור^{קנד} ואף אם מלית זו אין עושה להתקיים כאן שדעתו לפורקה אעפ"כ כיון שהיא נטויה כדרך נטיית אהל קבוע לא הקילו בה חכמים כלום שמא ימלך עליה שתהא קבועה כך כמו שהיא נטויה ונמצא שהוסיף אהל קבוע ולא הקילו להוסיף על אהל עראי אלא כשהוא בענין שאין דרך כלל לקבועו כך כמו שהוא נטוי כגון פרישת מחצלת על גבי קונדיסין או על הספינה כמ"ש למעלה^{קנז} שאין דרך כלל לקבוע המחצלת שם כך כמו שהיא פרוסה בשבת וכן כל כיוצא בזה:

יח כילת חתנים^{קנא} שאין בנגה מנח ולא בפחות מנ' סמוך לגגה מנח^{קנב} הואיל והיא מתוקנת לכך^{קנב} מותר לנטותה ומותר לפרקה בשבת והוא שלא תהא משולשלת למטה מן המטה מנח^{קנב} מפני שהכילה עשויה להגן מן ההמטה^{קנב} או מדבר אחר^{קנב} ויש שם אהל עליה^{קנב} אלא שאין לה נג וכיון שהיא משולשלת למטה מן המטה מנח הרי המטה נעשית נג לקור מנח שסביב המטה^{קנב} ואע"פ שהמטה אינה עשויה להגן ואין שם אהל עליה מכל מקום כיון שיש שם אהל על קור מנח זה שהוא מכלל הכילה העשויה להגן הרי יש כאן אהל גם נג^{קנב}.

אבל מטה שאין עליה כולה אע"פ שהסדין הפרוס עליה יורד ממנה מנח למטה מן המטה מכל צדדיה אין בכך כלום שאף שהמטה נעשית נג לקור מנח זה הרי אין כאן שם אהל כלל^{קנב} לא על מנח זה ולא על המטה ומטעם זה מותר לפרוס מנח על השלחן בתחלה בשבת אף אם היא יורדת למטה מן השלחן מנח מכל צדדיו^{קנב}:

יט בגד ששוחטין^{קנז} על פי החבית^{קנז} לכסותה לא ישחטנו על פני כולה משום

קנא רש"י א' שם ד"ה לא. הובא בר"ן שם ד"ה הראמ"ר ובמ"מ שם. מ"א סק"ו.
קנב ראה לעיל ס"א.
קנב ראה לביש סוף ס"א.
קנב רש"י שם ד"ה אבל. רש"י א' שם. מ"א שם.
קנב משמעות הרש"י א' שם ובמ"מ שם.
קנב רש"י א' שם ושכן כתב מורי (ובינו יונה) ר"ן שם ובמ"מ שם בשמ"ב ב"י ד"ה ונ"ש ומיורי בשמ"ב. מ"א שם.
קנב ב"ח מ"ח המ"י מ"ז סק"ו.
קנב נג' קלמ', ב' ורש"י ד"ה פרוסקא. מור וש"ע ס"ג.
קנב רש"י א' שם ד"ה ונ"ש מור וש"ע שם. וראה לקמן ס"ב.

קנז תוס' שם ד"ה כך בת' הב' רא"ש שם.
קנז רמב"ם פכ"ב הכ"מ. ש"ע שם.
קנז מ"א סק"ד.
קנז מ"א סק"ב.
קנז מ"א סק"א. וראה גם לעיל ס"ג. מ"י שני סוף ס"א.
קנז ס"ב וס"י.
קנז שנואל בשם ר' חייא קהל, רע"ב. מור וש"ע ס"א.
קנז רב ששת בריה רבב אדי שם. מור וש"ע שם.
קנז רמב"ם פכ"ב הל' ר"ן (ג, ב) ד"ה כולת. ש"ע שם.
קנז רב ששת בריה רבב אדי שם. רמב"ם שם. ש"ע שם.

הלכות שבת שמור-שמו

תקנו

אהל קטב אלא יניח מקצת פיה מגולה קטע והוא שהחבית אינה מלאה לנמרי אלא היא חסירה מפה שאז כששטוח הבגד על פני כולה הרי זה כעושה אהל על חלל מפה אבל אם אינה חסרה מפה אין בה משום אהל קטע שכל אהל שאין לו חלל מפה אינו קרוי אהל כלל קטח.

אבל כביש שם חלל מפה אע"פ שמחיצות של חלל זה דהיינו דופני החבית היו כבר עשויות מבעוד יום וא"כ אין לאסור בהן משום אהל שהרי מותר להניח קרדה על פי הכירה בשבת כמו שנתבאר בס"י רנ"ג קטו ואין בה משום אהל על חלל הכירה הואיל ודופני הכירה עשויות ועומדות כבר מבעוד יום קטז ולא אסרו נג עראי שאינו מתכוין בו לעשיית אהל אלא כשמעמיד מחיצות תחתיו בשבת קטח כמו שנתבאר למעלה קטט והכיסוי שעל פי החבית ג"כ אינו מתכוין בו לאהל אלא לכיסוי בעלמא אעפ"כ אינו דומה לקרירה על גבי כירה מפני שפי החבית שבימיהם היה רחב הרבה יותר מפי הכירה וכשמכסה כל פיה הרי זה דומה לעשיית אהל אף שהמחיצות עשויות מבעוד יום קצ.

והוא הדין שאסור ליטול הכיסוי המכסה כל פיה אם היא חסרה מפה משום שדומה לסותר אהל קצא ואינו דומה למגופה שמוותר ליטלה ולהחזירה כמו שנתבאר בס"י ש"ד קצב לפי שהמגופה מתוקנת לכך ותיקונה מוכיח עליה שהיא עומדת לכך לכן אינה נראית כאהל משיא"כ כשמכסה בכגד אף שהבגד מיוחד לכך מכל מקום אין בו תיקון המוכיח עליו שהוא עומד לכך וכן הדין בכיסוי שאר כלים הרחבים ביותר כרוחב פי החביות שבימיהם:

ב ויש אומרים קצג שלא אסרו כן בחבית וכיוצא בה אלא בניגית וכיוצא בה שהיא רחבה יותר מדאי ויש להחמיר כסברא הראשונה והמקולץ כסברא האחרונה אין למחות בידם קצד מפני שיש אומרים קצה שאין בכיסוי כלים משום אהל כלל אף בכלים הרחבים יותר מדאי:

שמו צידה האסורה והמותרת בשבת וכו' כ"ה סעיפים:

א צידה היא מאבות מלאכות^א שהיתה במשכן בתחשיב^ב והלווי^ג ואינו חייב עליה אלא כשאין הניצוד מחוסר עור צידה אחר צידה וזו דהיינו שצד אותו למקום

קעב רשב"א שם ד"ה הא דאמר רבא, ור"ן שם (ג, ב) ד"ה פונקא, ובי"ד ד"ה בגד, בשם רש"י, ראה רש"י שם ד"ה אפלוטא, רמב"ם פ"ב הל"ג, מור וש"ע שם. קעג מור וש"ע שם, וראה גמרא שם (אפליה רבנא) ורמב"ם שם (מקצת פיה). קעד רשב"א שם ברענת רש"י, ר"ן ונ"ט שם ברענת הרמב"ם ורש"י, שו"ע שם. קעה רשב"א שם, וראה גם סוכה מו, א ורש"י שם ד"ה אהל.

קפא ראה מ"ז סוף סק"א.

קפב סעיף יד.

קפג משמעות הנוס' ורש"י ור"ן שם שנקמו גגית, וכ"ה בלבוש ס"ג, וראה גם מ"א ס' שיש סק"ג, וראה מ"ז סק"א.

קפד ראה אליה רבה סוף סק"ד.

קפה רשב"א שם בשם הראב"ד, מ"מ שם ובי" שם בשם.

סימן שטז

- א משנה ע, א, רמב"ם פ"ו הל"א.
- ב רש"י שם ד"ה הצד.
- ג ראה גמרא ער, סעיף ב, תוס' צד, א ד"ה ויש' לקמן ס' שו"ר ס"א.
- ד רשב"ג במשנה קו, רע"ב, רמב"ם פ"ו הל"ט.

קעז ס"ד (שאין בו אסור חורה בשבת).

קעז תוס' ביצה לב, ב ד"ה מלמטה, ב"י שם בשמו, מ"א סק"א.

קעח ראה תוס' שם.

קעט סעיף מ.

קפ תוס' שם, ב"י שם, מ"א שם.